

МЕДИА МОНИТОРИНГ

27 АПРИЛ 2022 г.

Член на:

Източник: [Money.bg](https://money.bg)

Заглавие: Заблудите на опаковъчната промишленост, които ще ви учудят

Линк: <https://money.bg/economics/zabludite-na-opakovachnata-promishlenost-koito-shte-vi-uchudyat.html>

Текст: Пластмасовите кофички от кисело мляко, еднократните чашки, бутилките от безалкохолни напитки, четките за зъби, пликчетата от чипс, мокрите кърпички и много други бързооборотни стоки, които ползваме ежедневно, са главните виновници за замърсяването на моретата в света. Проучванията сочат, че всяка минута от всеки ден в моретата и океаните попадат около 15 тона отпадъци, повечето от които са пластмасови изделия за еднократна употреба.

Тези отпадъци са леки и се носят малко под повърхността на водата, затова и не се виждат на сателитните снимки, но те са там и ще бъдат там още дълго. Всичко останало, което поради някаква причина не е станало на "пластмасова супа" в световния океан се изгаря или се заравя в сметища. Така, с всеки изминал

ден, раздробявайки се на все по-малки частици пластмасата замърсява планетата ни за столетия напред.

И ако поради някаква причина на човек му е безразлично, че някое морско животно се задушило от неговите отпадъци е добре да знае, че пластмасата трови и него самия. Микрочастиците замърсяват въздуха, който дишаме, храната, която ядем и водата, която пием.

Според доклад на WWF приеманата от нас микропластмаса за седмица се равнява на една дебитна карта. Ежеседмично поглъщаме по 5 грама микропластмаса, която приемаме главно с водата и морските дарове.

Преди дни стана ясно, че за първи път микропластмаса е открита и в човешката кръв. В проучването, публикувано в Environment International, са анализирани кръвни проби от 22 участници. Плашещото е, че в 80% от тях били открити пластмасови частици. Пластмасата PET, използвана предимно за направата на бутилки за безалкохолни напитки, сокове и вода, е открита в 50% от пробите. Полистирен (PS), който обикновено се използва в хранително-вкусовата промишленост за направата на прибори, чаши и контейнери за еднократна употреба, пък е открит в 36% от пробите. Полиетиленът (PE), използван за направата на торбички за хранителни стоки и редица леки опаковки, е открит в 23% от пробите.

Икономическа загуба и разходи за управление

Освен, непоправими щета за здравето и живота на жителите на земята, пластмасовите отпадъци нанасят и икономически загуби и финансова тежест за обществото. Трудът и другите вложени материали, като земя и енергия, използвани за етапите на добиване, производство, разпространение и потребление, също са изгубени, в момента, в който опаковките бъдат изхвърлени.

Освен това управлението на отпадъците струва пари. Създаването на инфраструктура за събиране, сортиране и рециклиране е скъпо, но веднъж пуснато в действие, рециклирането може да генерира приходи и да създава работни места.

Отпадъците имат и глобално измерение, свързано с нашия износ и внос. Това, което потребяваме и произвеждаме в Европа, може да генерира отпадъци на друго място. А в някои случаи пластмасата всъщност стават стока, търгувана отвъд границите както законно, така и незаконно. Един от примерите за тази търговия е спомен от българската действителност - в началото на 2020 г. у нас се разрази скандал около внос на боклук от Италия, но проблемът беше известен месеци по-рано.

Справянето с отпадъците започва с превенция

Ами ако можем да използваме отпадъците като ресурс и така да намалим нуждите от добиване на нови ресурси? Използването на наличните ресурси има силата да помогне да се неутрализират някои въздействия, създадени по протежение на веригата. В този контекст неизползваните отпадъци също представляват потенциална загуба.

Същевременно ползите могат да бъдат много големи и да подпомогнат прехода към кръгова икономика, в която нищо не се губи. Придвижването нагоре по

Йерархията на отпадъците предлага ползи за околната среда дори за държавите с висок дял на рециклиране.

За съжаление настоящите системи за производство и потребление не предлагат много стимули за превенция и намаляване на отпадъците.

От дизайна и опаковането на продукта до избора на материали - цялата верига на стойността трябва да бъде преработена, на първо място с оглед на превенцията на отпадъците, след което "остатъците" от един процес могат да се използват като входни материали за друг.

Придвижването нагоре по йерархията на отпадъците изисква съвместни усилия от всички засегнати страни: потребители, производители, политици, местни органи и съоръжения за третиране на отпадъци.

Рециклирането не решава проблема с пластмасата

Не всички пластмасови изделия позволяват да бъдат обработени така, че да могат да влязат обратно в употреба. За да стане ясно защо това е така, на първо време трябва да направим някои основоположни разграничения. Тук особено важна е разликата между неразградими и трудни или неподлежащи на рециклиране пластмаси.

Оказва, че не малко от бързооборотните стоки са направени именно от нерециклируеми пластмаси. Всъщност проблемът на повечето пластмасовите изделия е, че не могат да се разградят, попадайки в естествена среда. Сред този списък попадат познатите на всички полиетилен, полипропилен и полистирен, както и техните не по-рядко срещани братовчеди полиетилен терефталатът и поливинил хлоридът.

Най-добри за рециклиране са компостируемите пластмасови изделия. След като ги използваме, те могат да се поставят в специален контейнер, където микроорганизмите ще се погрижат за разграждането им.

Процесът е сравнително бърз и изключително ефективен, освен това в повечето случаи може да се извършва дори в домашни условия. Проблемът при този клас пластмасови опаковки е по-високата цена, която поддържат, която продължава да ги прави нископриоритетен избор при повечето търговски предприятия, отбелязват експерти по рециклиране от Nord holding.

Съществуват и полимери, които могат да бъдат рециклирани за повторно използване. За целта се налага разделно сметосъбиране, при което гражданите взимат участие в сортировката на боклука, което на свой ред облекчава промишления процес.

Нерециклируеми сред пластмасите са така наречените композитни материали, биопластмасите, например. Интересното е, че дори хартиените опаковки, когато са "гланцирани", всъщност съдържат поликарбонати или различни други видове пластмаса, които не могат да бъдат преработени, тъй като не се отделят от хартията.

Има още много заблуди на опаковъчната промишленост, които ще ви учудят и могат дори да ви накарат да се чудите дали е на практика възможно

капитализмът да функционира, без да вреди на природата около себе си, споделят от бранша.

Сложни за рециклиране опаковки.

Защо при едни опаковки то е по-трудно, отколкото при други?

Повечето хора все още смятат, че ако пластмасата е рециклируема, всичко ще бъде наред. Някои опаковки съдържат само пластмаси, които могат да бъдат подложени на рециклиране.

Ако обаче те са слепени за други елементи от опаковката, които са от различни материали, може да се окаже изключително трудно или дори невъзможно, те да бъдат отделени. Именно поради тази причина тези амбалажи най-често се оказват на общо сметище заедно с nereциклируемите материали.

Други полимери като така наречения полилактид (PLA), например, са разградими, но не и биоразградими. Това означава, че могат да се разградят, но само в заводски условия. При попадане сред природата останките от този материал имат нужда от десетки години, за да се разградят. Освен това те са потенциално токсични, ако се окажат възпламенени или стопени.

Същото важи и за полиетилентерефталат (PET). Това е 100-процента и неколкостранно възобновяема пластмаса, но разградима единствено в промишлена обстановка. Изхвърлена просто ей така с общия битов отпадък PET пластмасата няма как да продължи сама своя цикъл.

Трудни за рециклиране опаковки и отпадъци

Широко разпространен мит е, например, че биопластмасите се рециклират лесно и почти без индустриална намеса. Те всъщност представляват биомаса, примесена с полимери. Независимо дали е от бамбук, коноп или друга разградима суровина, биопластмасата вече се е превърнала в съвсем ново съединение, което е изключително трудно за рециклиране.

Алтернативите на пластмасата понякога са опасни за здравето ни

За съжаление, все още има доста неясни моменти, свързани с опаковането. Не липсват и нелоялни търговци, които се опитват да преиначават фактите в свой интерес.

И докато използването на алтернативи на пластмасата почти винаги се посреща позитивно съществуват и някои въпросителни, за които е добре да се замислим.

Бамбукът, например е бързо възобновяем и лесно разградим ресурс, който е алтернатива на пластмасата. Къде обаче е проблемът?

Бамбуковите чаши са създадени от бамбуков талаш. За направата на бамбуковата чаша се използват лепила, предимно меламин.

"Меламинът е материал, който се получава при изгарянето на метан. При смесване с формалдеhid се получават смоли, лепила и лакове, които се използват в текстилната и строителна индустрия", коментират експертите Less Plastic.

Използването на лепила противоречи на обозначенията - компостируем и разградим, които производителите използват за реклама на своите продукти. Немската централа за защита на потребителите и безопасност на храните (Das Bundesamt für Verbraucherschutz und Lebensmittelsicherheit) представи изследване, в което предупреждава потребителите да не се поддават на зелената реклама на бамбуковите чаши. От централата са тествали 12 бамбукови чаши от различни производители. 11 от тях отдават меламин и/или формалдехид на напитките. При това с превишаване на законово позволените максимални граници за тези субстанции. Формалдехидът е класифициран от ЕС като вещество, което "вероятно води до образуване на рак при хората", а меламинът може да увреди пикочния мехур и бъбреците.

Изследването показва, че с продължителността на употреба нараства и отделяното количество формалдехид и меламин. С други думи: колкото по-дълго използваме една чаша за кафе от бамбук, толкова по-опасна е тя за нас.

Стъклото е невероятен материал

Опаковките от рециклирано стъкло могат да са изключително продуктивни за бизнеса. освен това те спестяват много вредни емисии и сметищна площ, а освен това преработката на практика може да се случи безкрайно много пъти, без материалът да се увреди.

Според Станфордския университет рециклирането на само една стъклена бутилка спестява достатъчно енергия, за да бъде захранена една 100-ватова крушка за четири часа. От университета също така обобщават, че 1 тон рециклирано стъкло спестява 42 киловатчаса енергия, 0.12 барела петрол, 1.5 кубични метра сметищна площ и 3.5 кг замърсители на въздуха.

Металите също са ресурс с огромен потенциал, независимо дали ще бъдат рециклирани или оползотворени по друг начин. Всъщност именно рециклирането на металните опаковки, като например тези от консерви или кенчета за безалкохолни напитки е емблематичен пример за кръгова икономика. Това е така, защото тези опаковки могат да се преработват многократно, без да загубят характеристиките си. Но ако не бъдат рециклирани, а попаднат в природата те ще останат там няколкостотин години, преди да се разградят.

Когато са третирани правилно, отпадъците от стоките, които ползваме ежедневно могат да донесат огромна стойност за икономиката, защото спестяват ресурси и позволяват да запазим планетата по-чиста.

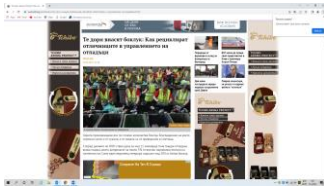
За щастие, вече много от производителите осъзнават, че топката е в тяхното поле. Изумително е колко много всъщност можем да спестим на природата по този начин.

В крайна сметка дали отпадъците са проблем или ресурс, зависи изцяло от това как ги управляваме.

[Източник: Webcafe.bg](http://Webcafe.bg)

Заглавие: Те дори внасят боклук: Как рециклират отличниците в управлението на отпадъци

Линк: <https://webcafe.bg/obshtestvo/te-dori-vnasyat-bokluk-kak-retsiklirat-otlichnitsite-v-upravlenieto-na-otpadatsi.html>

Текст: Хората произвеждаме все по-големи количества боклук, благодарение на което огромни части и от сушата, и от океана са се превърнали в сметища.

Според данните на ООН става дума за над 11 милиарда тона твърди отпадъци всяка година, които допринасят за около 5% от всички парникови емисии на планетата ни. Само един европейец генерира годишно над 500 кг. битов боклук.

Едни от малкото ефективни решения са устойчивото управление на отпадъците, рециклирането и кръговата икономика. Идеята е даден продукт да стига по-бавно и рядко до боклука, животът му да бъде удължен колкото се може повече, а вместо да се депонират в сметища, отпадъците да се рециклират и използват многократно, включително и за генериране на енергия.

Далеч не може да се каже, че България е особено успешна в това отношение. Тук изхвърляме за рециклиране стъкло, хартия и пластмаса, обикновено безразборно, защото стимули за това няма, нито пък има санкции за ползване на общия боклук. Една от малкото мерки срещу замърсяването е, че от години се плаща за найлонови торбички и депозит за бутилки, а заведенията начисляват такса, когато продават храна в кутии за еднократна употреба.

Затова нека видим какъв е опитът в страните, където се рециклира далеч по-успешно и как го правят те.

Световен шампион в управлението на отпадъците и рециклирането е Германия. Там вече успяват да намалят изхвърляните отпадъци с 1 милион тона годишно и рециклират 70% от целия си боклук.

В страната управлението на отпадъците акцентира върху производителите и компаниите, които отговарят за това опаковките им да подлежат на рециклиране. Потребителите пък трябва да поемат частта с отговорното изхвърляне на отпадъците.

Важна част е т.нар. политика на зелената точка, с която трябва да се отбелязват всички опаковки, произведени от рециклирани материали. Така потребителите са информирани какво купуват.

Производителите освен това плащат такси за употреба на опаковки, което води до използване както на по-малко опаковки, така и на по-малко материал - по-тънко стъкло, по-малко хартия или метал. Забранена е и употребата на продукти за еднократна употреба.

Самото сортиране и разделно изхвърляне на боклука звучи като висша наука, а различните контейнери за целта са поне 5, но германците са свикнали и като цяло рециклират доста съвестно.

Контейнерите, както и по цял свят, са в различни цветове за различните видове отпадъци, а те са много детайлно разпределени. Например бяло, зелено и кафяво стъкло се събират в различни контейнери; има жълти кошове за някои видове пластмаса; кафяви за органични отпадъци (тук освен храна и остатъци от нея спадат и използваните салфетки и кухненска хартия); сини или зелени кошчета за повечето видове хартия и картон.

В сивите пък се хвърля т.нар. домакински боклук - крушки, кабели, порцелан, счупени огледала и стъкла, гуми, тенджери, боклукът от прахосмукачката и дори фасове от цигари и дъвки.

Черните контейнери са за всичко останало.

По отношение на отпадъците от напитки - стъкло, кенчета или пластмаса, има отделен регламент, подобен на депозита у нас за стъклени бутилки. Те се таксуват в магазина, а при връщането им - машини за целта има в повечето супермаркети - се връща сумата от депозита. Тя обаче не е кеш, а касова бележка, която се осребрява при пазаруване.

Съседна Австрия също е на челни места в света по рециклиране - там 96 на сто от населението изхвърля боклука си разделно и по категории за рециклиране. Забранена е употребата на пластмасови торбички.

Освен това има забрана за депониране на отпадъци с въглероден отпечатък над 5%, което значи, че опаковките не може да се изхвърлят в сметища.

В Южна Корея се рециклират 95% от отпадъците. Там дори са успели да намалят и изхвърлянето на храна с въвеждане на такса - домакинствата плащат ежемесечно за всяка торба изхвърлен биоразградим боклук, т.е. хранителни отпадъци.

Целият боклук трябва да бъде сортиран в различни категории, включително и компресиран или смачкан - както се прави например с пластмасовите бутилки. В страната всичко може да се предаде за рециклиране - стомана, телевизори, дивани, стиропор.

Системата се оказва успешна, защото включва частни компании, които събират отпадъците и ги продават срещу печалба и съответно имат интерес да съберат колкото се може повече боклук.

Проблемът обаче идва преди няколко години, когато пазарът за пластмасови отпадъци рязко се променя. До 2018 г. Корея, както и други страни, продават пластмасата си в Китай, където тя се преработва и превръща в нови стоки. А цената, която плащат в голямата страна, е по-добра, отколкото при местните компании за рециклиране.

След това обаче Китай промени политиката, както и системата за рециклиране, и спря вноса на пластмаса.

Това доведе до застои на бизнеса с рециклирането и се стига до това улиците на Корея да бъдат заринати с боклуци. Това накара правителството да осигури финансова помощ за компаниите, за да продължат да събират и рециклират отпадъци.

Постепенно в страната се въвеждат и още мерки, включително и цялостна концепция за промяна на производството, употребата и начина на рециклиране на боклука. Вече е наложена забрана за цветни пластмасови бутилки и използване на PVC, а самите бутилки се събират отделно от останалите отпадъци за рециклиране.

Швейцария също може да се похвали с ефективна програма за управление на отпадъците и за рециклиране.

Един от ключовите моменти тук е, че за замърсяващи се приемат не само производителите, но и потребителите, т.е. и двете страни плащат за всеки отпадък, който изхвърлят и който не се рециклира.

По отношение на домакинствата, такса смет е върху изхвърления боклук, а не както у нас - спрямо големината на жилището. Тя се начислява за торба боклук, който се изхвърля на сметище, т.е. не отива за рециклиране.

Обикновено колко торби изхвърля дадено домакинство се брои и отчита или от властите, или от сметосъбиращите компании.

Масови отпадъци като кенове, крушки, хартия и електроника е задължително да се изхвърлят за рециклиране, а не в общия боклук. За целта се носят в пунктове, които обикновено са край супермаркетите. Само в Цюрих например има около 12 000 такива пункта.

Ако отпадъците не се предадат за рециклиране, се налагат глоби.

По подобен начин е решен въпросът и в Ирландия - там се таксува само общият боклук, който отива на сметище, а за този, който е за рециклиране, не се дължи данък.

Швеция пък е стигнала дотам, че праща едва 1% от боклука си в сметища.

Останалите 99 на сто отиват в заводи, като половината от отпадъците се горят, за да произведат енергия - достатъчна за отопление на 1 милион домакинства и електричество за 250 000, а останалите се рециклират. За целта участват всички граждани, а разделното събиране и изхвърляне са част от ежедневието. Децата се учат от малки, че трябва да рециклират, и дори има национален ден за почистване.

Самото рециклиране е решено по обичайния начин - хората трябва сами да сортират и разделят боклука си много детайлно в торби с различни цветове според вида боклук.

След това те се изхвърлят в станции за рециклиране, каквито има в почти всички жилищни райони. Срещу това има стимули - например ваучери за отстъпки. Традицията в това отношение е дълга - още от 80-те години на миналия век има система за депозит за алуминиеви кенове, а от 90-те - и за пластмасови бутилки. Парите се връщат, когато отпадъкът се предаде.

Отговорното събиране е стигнало дотам, че на места дори вътрешните тръби за изхвърляне на боклук в жилищните сгради са свързани директно с инсинераторите, които го горят, за да произведат енергия. Нещо като да хвърляш дърва, за да поддържаш огъня, с който се топлиш.

Системата е толкова ефективна, че на Швеция не ѝ достига боклук, за да изпълни капацитета на инсинераторите си и внася отпадъци от други страни. Които пък си плащат за това.

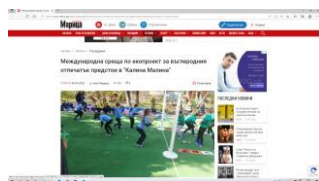
В основата на всички успешни модели стоят две неща. Едното е стимул или санкция - за бизнеса или за потребителя, както и работеща система за рециклиране, която трябва да се създаде от държавата.

Другото обаче е самосъзнанието. Ако искаме да цапаме по-малко, трябва да приемем, че това зависи от всеки един от нас, всеки ден и за всеки отпадък.

Източник: Марица

Заглавие: Международна среща по екопроект за въглеродния отпечатък предстои в "Калина Малина"

Линк: <https://www.marica.bg/region/pazardjik/mejdunarodna-sreshhta-po-ekoproekt-za-vaglerodniq-otpechatak-predstoi-v-kalina-malina>

Текст: Екологични игри, сензорна пътечка, стрийт фитнес, търсене на съровища и превръщане на Земята в щастлива планета са част от изненадите, които подготвят деца и учители от Детска градина „Калина Малина“ за международна делегация по Еразъм+ проект „Малките стъпки“ оставят нисък въглероден отпечатък след себе си“. Акцент се поставя върху екологичното възпитание и формирането на екологична култура у децата от ДГ „Калина Малина“. На 27 и 28 април те ще демонстрират пред гостите по проекта знания за природата, за разделното събиране на отпадъци и за работа с материали за рециклиране. В програмата на международната среща са включени още засаждане на дърво в двора на детската градина, състезателни игри с екологична насоченост, танци, музикални изненади и английски език. Дейностите са част от международния проект и вътрешните проекти, по които целогодишно работи детската градина.

Проектът стартира през октомври 2019 г. Координатор е Словения. Останалите страни участници са Латвия, Испания, Швеция и България. В основата на проекта е концепцията, че колкото по-малко замърсяваме природата, толкова по-малък въглероден отпечатък ще оставим след нас. Темата за срещата , на която ДГ „Калина Малина“ е домакин, е „Устойчиви практики, включващи играчки и игрови/арт материали“. Основната цел е да се постигнат дълготрайни промени в училищата и детските градини чрез споделяне на добри практики с екологична насоченост. Заложени са задачи за управление на отпадъците, насърчаване на креативни решения за повторно използване на отпадъчни материали, свеждане до минимум на нашето въздействие върху природата чрез по-ефективни

решения за рециклиране (създаване на купчини компост, био градини, повторно използване на играчки и материали, престой на открито и др.).

Деца, учители, родители, представители на образователни институции и местни общности се включват в дейности като разделно събиране на отпадъци, изработване на изделия и играчки от отпадъчни материали, акция за събиране на капачки, еко – парад и използването на компостер за био отпадъци, който е поставен в двора на детската градина.

Участниците в проекта виждат устойчивото развитие като единствения успешен метод за развитие на бъдещето. Всички решения и практики, доказали своята ефективност, ще бъдат използвани в училищата и детските градини в дългосрочен план.

Източник: Флагман

Заглавие: Това не са складиранни гуми, а отпадъци, извадени от морското дъно край Несебър

Линк: <https://www.flagman.bg/article/265372>

Текст: Стотици автомобилни гуми, желяза, кофи и други отпадъци бяха извадени от акваторията на несебърския полуостров в периода на първата кампания по почистване на морското дъно. Инициативата е по проект „Намаляване на отпадъците в акваторията на гр. Несебър чрез акции за почистване и кампании за повишаване на съзнанието на местното население: опазване на морското природно и културно наследство като обществена отговорност и ресурс за местния традиционен поминък“, финансиран по Програма „Опазване на околната среда и климатични промени“ на ФМ на ЕИП 2014 – 2021, съобшиха от администрацията.

Извадените отпадъци, натрупани най-вече вследствие на риболовни дейности в района на несебърското пристанище, бяха транспортирани до Претоварна станция - Несебър, където ще бъдат сортирани и предадени за рециклиране.

Предстои да се проведе второ дистанционно изследване, което ще оцени постигнатите резултати.

След това ще се извърши повторна кампания за почистване, за да се извадят още отпадъчни предмети, които все още лежат на морското дъно. Изпълнението на проекта ще продължи до 26.08.2022 г., като целта е да се подобри максимално статуса на екосистемата в Черно море и да се намали ефекта от човешкото замърсяване.